



# ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге преплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

## СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за начелника друге класе Министарства унутрашњих дела Милорада Вујичића, начелника треће класе округа моравског.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 3. јула 1909. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за начелника друге класе округа смедеревског Чедомира А. Костића, начелника исте класе Министарства унутрашњих дела са платом од 6062·40 динара годишње, коју је до сада имао, по потреби службе, и

за начелника четврте класе округа моравског Манојла Лазаревића, начелника исте класе округа смедеревског, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 3. јула 1909. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за секретара прве класе Министарства унутрашњих дела Владимира Ст. Максимовића, управника београдског казневог завода.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. јула 1909. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за члана прве класе Управе вароши Београда Д-р Љубомира Т. Мајсторовића, шефа административног одсека Управе Државних Монапола, по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 29. јуна 1909. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Владимир Ђ. Недић, секретар прве класе Министарства унутрашњих дела, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела 1. јула 1909. год. у Београду.

## СТРУЧНИ ДЕО

### О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

У смислу овога правила можемо навести, н. пр., последњи став § 303. а. грађ. зак. (додатак од 5. маја 1864. год., зб. XVII., стр. 229.), у коме се говори, на који се начин прибавилац једног права може обезбедити против евентуалне акције паудиане (тужба дата простим, хипотекарним, повериоцима да могу уништити, под условима законом одређеним, правне послове које је њихов дужник вршио на њихову штету). То средство је ово: објавити пренос (прибављање) права преко званичних новина три пута, и ако „нико против тога за шест недеља, од дана *последњег* огласа у новинама, не протестира“, пренос остаје сталан. Дакле, као што видимо, ту рок (од шест недеља) тече од дана *трећег* огласа.

Међутим код јавне продаје није тако: рок који треба да протече од објаве до продаје, почиње од *првога* огласа у новинама („Од дана *првога* огласа до дана продаје... мора да прође бар...“, вели §. 475.)<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> §. 22. степ. поступка, и ако се отварање стечаја мора објавити три пута у званичним новинама, прописује, да ће се сматрати да су заинтересовани сазнали за стечај од дана када је оглас о стечају *први пут* у новинама стављен, осим већ ако су они

Законодавац је овде, јамачно, хтео да убрза продају, за којом би се више чекало, ако би онај рок од тридесет дана најмање почињао тећи од дана *трећег* огласа. У самој ствари, законодавац се варао, ако је тако мислио: пошто тај рок није максимум већ минимум, то, у одредби да ће исти рок почети тећи од дана *првога* а не *трећег* огласа, полицијска власт не би налазила сметњу да продају одуговлачи. Што њу спречава да то ради, то је §. 464. по коме је, као што знамо, „Полицијска власт дужна пресуду или решење у свему извршити из покретних ствари најдаље за шест недеља, а из непокретности најдаље за три месеца, баш да би се највећа непокретна добра и у више страна продавати имала“.

Колико треба времена да протече између *првога* и *другог* огласа, и *другог* и *трећег*?

Законодавац о томе не вели ништа. Из тога излази, да би то објављивање било уредно и ако би огласи ишли непосредно један за другим, што значи, и ако између бројева *Српских Новина* који их садрже не би изишао ни један број без њих. Али, не би била уредно оглашена продаја, ако би једног истог дана била оштампана два огласа, стога што је тога дана изишло два издања *Српских Новина*, једно редовно и једно ванредно.

Законодавац је требао прецизирати колико времена ваља да протече од огласа до огласа. Најпре би ваљало одредити један *минималан* рок: јер ако огласи иду непосредно један за другим, онда се не постиже у довољној мери циљ који је законодавац имао у виду, када је наредио три огласа. Затим, требало би одредити и један *максималан* рок, опет у циљу што већег публициитета продаје. Иначе, власт би могла овај у знатној мери смањити: она би

„житиљи места“, у коме случају обнародовање стечаја сматра се за свршено „онога дана, кад се пред судом и у вароши приговало“. Законодавац је овако урадио у интересу стечајних поверилаца, како би се што пре, у њихову корист, могао применити §. 25. степ. пост..

огласила једном у новинама продају, па би други и трећи оглас објавила на два односно на један дан пре продаје, како јој се не би замерило да се је огрешила о пропис §-а 476. став први. У самој ствари, та два огласа не би била од велике користи по јавност продаје, пошто би од другог и трећег огласа до ове протекло врло мало времена<sup>1)</sup>.

Овде је наше законодавство непотпуно још и у овоме: пропустило је да прецизно нормира како се врши оно објављивање продаје, које се не састоји у оглашавању преко новина, као што је то урадило, н. пр., француско законодавство (чл. 617. грађ. суд. пост. за покретна и чл. 699. и 700. истога законика за непокретна добра — Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *op. cit.*, I, 350 et 443).

Ми мислимо да би овде, аналогично, ваљало применити оне прописе закона о стечном поступку који говоре о томе на који се начин проглас о стечају објављује (апстрахујући, наравно, објављивање преко новина). У §. 22. тога закона вели се да ће се тај проглас приковати „пред уласком у судско здање и на још два јавна места у вароши“. На овај исти начин објавиће се и јавна продаја, са том разликом што овде отпада оно прилепљивање на судску зграду, пошто суд не врши јавне продаје. Према томе, оглас о продаји прилепиће се: 1<sup>о</sup>. На два јавна места у општини у којој се добро продаје, била општина градска или сеоска. (Ако је општина сеоска, оглас ће се прилепити на зграду општинског суда и, н. пр., на зграду кафанску. Ако кафане нема, суд општински треба да одреди једно јавно место, на коме ће се објаве продајне, и у опште објаве званичне, прилепљивати) 2<sup>о</sup>. На два јавна места у окружној вароши. Ако је место продаје исто које и окружна варош, онда се, наравно, оглас продајни прилепљује свега на два места у окружној вароши.

У пракси, у колико смо ми извештени, оглас продајни прилепљује се само на једном јавном месту тамо где се продаја има извршити и у окружној вароши, поступање за које ми не налазимо ослонаца у закону, нарочито када се има у виду §. 22. стеч. поступка који се сличним питањем бави. У сваком случају, овде би требало, као и у многим другим тачкама, грађ. суд. поступак допунити.

3<sup>о</sup>. Садржина огласа. Шта треба да буде у огласу, о томе имамо одредбу у §. 477..

На првом месту, у огласу морају бити означене ствари под пописом које се продају, биле оне покретне биле непокретне. § 477., у свом другом ставу, вели: „Скупоту ствар треба такође тачно описати и назначити, колике је вредности, где и кад ће се продавати“. Под *скупоту ствари* законодавац разуме покретну ствар, јер наведени став долази

<sup>1)</sup> §. 22. стеч. пост., прописујући да ће се отварање стечаја објавити и три пута у званичним новинама, није пропустио нормирати, колико треба да протече времена од огласа до огласа. То је време од осам дана.

после онога у коме се говори о непокретним добрима, те према томе, ту се могло мислити само на покретности. Да приметимо, да наш законодавац, кад год употребљује поред речи ствар *придевску-иоцена*, циља на покретну ствар (в. н. пр. још и чл. 71. тач. 1. зак. о старатељству), што је најмање чудновато, јер и непокретне ствари, и нарочито оне, могу бити скупотене. Дакле, по наведеном ставу, као да не би требало означавати у огласу оне покретне ствари које нису скупотене. Међутим то би била погрешна одредба, ако би се она тако схватила. Ствари се означају у огласу стога да би публика знала шта се продаје, у коме случају, свакако, она ће бити многобројнија него када би се у огласу просто означило овако: тога и тога дана продаваће се ствари дужника тога и тога у попис узете и т. д. Из овога излази да се морају у огласу обележити све пописане покретне ствари, а не само оне које су скупотене.

Ако се продају ствари непокретне, оне се такође морају означити (§ 477. став 1.). То означање бива овако: казаће се какво је добро, зграда (са земљиштем, наравно) или само земљиште, да ли је зграда од јаког или слабог материјала,<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> Одлуком опште седнице Касационога Суда од 12. јуна 1901. бр. 4548. била је поништена једна продаја стога што је било „у огласу назначено, да се излаже продаји плац, на коме постоји једна кућа од *тердог* материјала са додатком једног крила од слабог материјала, док је у попису назначено, да је пописат плац, на коме је једна кућа од *мешовитог* материјала и једно крило од слабог материјала, а у тачици по којој је имање узето у попис стоји: плац, на коме постоји кућа од *мешовитог* материјала са додатком једног крила од слабог материјала и три засебне зграде у авлији од *мешовитог* материјала. Као што се види из овога, оглас обележава једно имање, попис друго а тачица треће, па како из овога излази, да оглас не представља право стање ствари, то је онда ова продаја неуредна по §. 501. тач. 1. грађ. суд. поступка“. (С. Јањић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, год. 1904., број од 15. августа, стр. 251.). Ствар је била дошла до опште седнице Касационога Суда зато што Апелациони Суд није био примио примедбе II-ога одељења Касационога Суда који је, из мало час наведених разлога, био продају уништио, а није их примио стога што тужилац није био, у својој тужби, истакао оно неслагање огласа са правим стањем ствари у попис узетих. Апелациони Суд (в. његове противразлоге од 14. маја 1901. бр. 1924.) је налазио, и у томе је имао право, да се он није могао упустити у испитивање: да ли, осим онога што је тужилац у тужби био навео, није било још каквих неправилности у раду власти која је продају вршила. II занета, спор око уништаја јавне продаје јесте приватно-правне природе, а познат је принцип да, у споровима те врсте, суд не може решавати *ultra petita*, то јест не може судити до о ономе што је од њега тражено од стране парничара. У том смислу је и §. 501. грађ. суд. пост.. Видећемо, у осталом, доцније, када будемо говорили о уништају јавне продаје, да ли нема каквих формалности чије би одсуство суд, када је већ једном продаја услед тужбе заинтересованих лица дошла пред њега, могао истаћи по званичној дужности.

О томе да је спор о уништају јавне продаје обични приватно-правни спор и да је тужба о уништају такве продаје обична тужба која мора испунити услове прописане за њу у §. 94. грађ. суд. пост. (§§. 97. и 503. истога законика) видети: Никола М. Трпезић, *Из судске праксе II.: Тужба за уништај јавне продаје, Глас права, судства и администрације*, год. 1904., бр. 6. и 7..

Да оглас продаје треба да се слаже са пописом, траже и примедбе III-ога одељења Касационога Суда од 13. фебруара 1903. год. бр. 46 на решење Лозничкога Првостеп. Суда од 28. септембра 1902. год. бр. 12.395.. С. Јањић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, 1904., бр. од 15. августа, стр. 252.

ако је ствар та земљиште, да ли је под шумом, или је ливада, пашњак, орница и т. д.. Затим ће се означити место где се добро налази (општина) као и назив имања, ако га оно има. Напослетку, у огласу морају се обележити тачно границе добра које се продаје. Допуна § 477. од 14. јула 1898. гласи овако: „Границе имања морају бити означене суседним имањима по имену њиховом и њихових сопственика, и метрима у свакој страни или од прелома до прелома“. Другим речима, извршна власт има, у огласу, да препише акат пописа, у коме се, по §. 466., налазе сва та означања. Ово обележавање потребно је стога, да би лицитанти знали тачно каквоћу, величину и положај непокретности која се продаје. Сигурност коју им с те стране пружа јавна продаја биће подстрек за надметање. (В. и §. 295. грађ. зак. који говори о означању непокретнога добра које се на другом преноси обичним, не принудним, преносом, као и распис Министра Правде од 12. фебруара 1883. год., бр. 745., који се односи на §§. 295. и 296. грађ. зак.)<sup>1)</sup> (НАСТАВИТЕ СЕ)

Живојин М. Перич

## „О ДОКАЗИМА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ“

(НАСТАВАК)

...» Сваки пут кад се констатација злочина или неких од његових битних околности може да изврши само помоћу специјалних верификација или судско-медицинских операција, чиновник судске полиције позива експерте или најспособније лекаре за давање стручног извешћа, и делегира им пошто је узео од њих заклетву задаћу да приступе радњама које им значи... Државни чиновник дужан је да присуствује операцијама

<sup>1)</sup> У једном случају, полициска власт, пописујући извесно непокретно добро, означила је само имена сопственика оних добара као и величину (у метрима) граница његових, али није означила и каква су то добра, да ли су она њиве, ливаде, шуме и т. д., па је тако и продају огласила. Касациони Суд (примедбе од 24. септембра 1902. год., бр. 6.840.) је поништио продају, налазећи да су и попис и оглас продаје неправилни, с погледом на §. 477., јер границе имања у попис узетог «нису означене именима суседних имања, као: ливада, њива, и т. д.». Врло је сумњиво, међутим, да то значи паређење, у допуни §-а 477. од 14. јула 1898. год., по коме границе пописаног имања морају бити означене суседним имањима «по имену његовом». Ливада, њива, воћњак, то нису имена имања, већ су то означања начина на који се имање култивисало, онако исто као што речи: во, коњ, нису име дотичнога вола, коња. Под «именом имања», ваља мислити, разумети фактичка имена која се у селима, скоро редовно, дају непокретним имањима, н. пр. ливада звана «Дубрава», забран звани «Дуг», њива звана «Думача», и т. д.. Отуда, ако неко непокретно добро не би имало случајно свога имена, попис би био правилан, ма да се не би у њему казало, какво је то добро, да ли је оно њива, виноград, шума. Што се горњом наредбом хоће, то је да се што прецизније одреди непокретност која се продаје, а томе, нема сумње, много доприноси означање имена суседних добара, и законодавац је под речи: «име» морао ту на то и мислити. Али добро је, свакако, и ако то, као што видимо, закон не тражи, означити и особину суседних добара, т. ј. рећи да ли су она пашњаци, орнице, ливаде и т. д. С. Јањић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, год. 1904., број од 15. августа, стр. 252..

»које наређује, да пази на оно на шта се одnose верификације у стварима које су суду потребне да их зна, да се ове верификације изврше скрупулозном тачношћу и најзад да извештај експерта буде јасан, прецизан и довољно детаљан».

»Протокол увиђаја у истрази, прва база поступка, треба да буде брижљиво редигован; он треба да изражава датум и место редакције, име званичника који га саставља, начин којим је био информисан и побуде за његов излазак, природу дела и све његове околности, учињено истраживање и његов резултат, све мере које су предузете да се открије истина, најзад имена свих саслушаних лица и садржај свих њихових изјава».

Ето г. др. Марковићу, баш по науци зашто је иследник баш дужан, обавезан да код дела која у опште остављају трагове предузима и врши увиђај, и да ово вршење увиђаја »није беспредметно и бесциљно отезање поступка«, како тврди г. др. Марковић у своме одговору. Из цитираних излагања овога аутора види се да се наше тврђење оснива баш на самој науци и да не стоји онај навод г. др. Марковића како се наше мишљење, »теоријски не да бранити«, сем ако не држим да су како нова законодавства тако и наука на погрешном путу. »Нисмо ми госп. докторе«, на погрешном путу, »већ баш ви који тврдите нешто што је очигледно противно нашем закону, а и у науци као што се види стоји ова ствар другачије, а не онако као што ви тврдите. »Ако би ово последње био случај« — наставља даље г. др. Марковић — правећи алузије на наше мишљење, »он би науци учинио велику услугу, кад би своје мишљење објавио у ком од угледних европских часописа«. То чини без сумње г. др. Марковић; он објављује своја мишљења у угледним европским часописима; ми нисмо »научник« као г. др. Марковић, већ само један скроман практичар, који се вазда држи стриктно закона, али не тражимо од таквих научара као што је г. др. Марковић никакве упуте.

Баш Garraud на кога се позива г. др. Марковић за доказ да увиђај у случају *flagrant delit* није облигатан, на стр. 538. »*Traité théorique et pratique d'instruction criminelle*»,<sup>1)</sup> у одељку § 684. каже изрично: »прокуратор републике има у казненом поступку, два својства (*deux qualités*) којима одговарају двојак функције: он је чиновник судске полиције; он је чиновник државног тужиоца.

»Са првог гледишта његова је дужност да истражује и констатује злочине и преступе, који се учине у његовом срезу или се приписују каквом лицу које туборави или се тамо нађе у пролазу само кад исто има да се ухапси. У његовом својству чиновника судске полиције, прокуратор републике прима доставе које му се дају, тужбе које су му управљене, извешћа и протоколе помоћних или нижих агената судске полиције.....

»Овлашћења прокуратора републике, као чиновника судске полиције, у обично време и у обичним ситуацијама овла-

»шћују овога магистрата само да прими тужбе и доставе, да приступа констатовању, састављању протокола, једном речју изврши радње истраживања и констатација; али ништа више. *Flagrant delit* раширује овлашћење прокуратора републике, јер, ако је кривично дело злочин овај магистрат има право да приступи затварању, претресима у стану оптуженог, да ухапси предмете, који могу да служе за доказ, да саслушава сведоке, да отпочне истрагу; ако је деликт (преступ) он може баш да стави окривљеног у превентивни притвор, под условом да га преда суду за преступна дела истог дана или сутра дан. (зак. о крив. пост. чл. 32—46.). Али су услови *flagrant delit* строго детерминисани. Први је: да је дело тако скорашње да бојазан од нестанка доказа оправдава убрзаност поступка. Други је услов, да има очигледног деликта, који је констатован као што треба, чија стварност отклања сваку сумњу о самовољи».

Други један аутор *Édouard Bonnier* (у делу: »*Traité théorique et pratique des preuves en droit civil et en droit criminel*) у материји »о изласку на место«, о којој овде дискутујемо каже изрично овако:

»Нешто што је интимно везано са изласком на место, то је констатација *corpus-a delicti*; констатација која захтева обично да се оде на место где су се десила инкриминисана дела.

»У сваком кривичном поступку, важно је да се утврди сама стигација деликта која служи као база у истрази. *Hic ordo servatur* рекао је Paul (*sent. lib. III. t. V. § 14*), говорећи о тортури којој су подвргавали робове чији је господар уморен насилном смрћу, »*primum ut constet occisum dominum, deinde ut liqueat de quibus ea quaestio habenda sit, atque ita de reis inquirendum*«. Кад овај преходни доказ може да резултује из верификације каквог материјалног факта, на пример, насилне смрти која се показује на лешу, каже се да има *corpus delicti*. Слична верификација је од велике важности.....

»И ако данас, као што је то судио касациони суд, 16. марта 1867, никакав закон не изискује, као претходно, у поступку, протокол *corpus-a delicti*, ипак је важно да се ухвате, кад год се то може, трагови деликта пре него што се униште. Овај интерес постоји у највећем степену, кад се тиче злочина, који тек што је учињен. Исто тако законик о кривичном поступку хоће (чл. 32.) да у случају *flagrant delit*, кад је дело *in ipso facto* да заслужује бешчасну или срамну казну, чиновник судске полиције изађе одмах на место да тамо изврши прве радње истраге. У обичним случајевима, истражни судија има једино право да изађе на место, праћен прокуратором републике, који чини захтеве у име закона, док истражни судија врши управо ислеђење. Осим случајева *flagrant delit*, непосредан излазак на место не захтева се, али га не треба протезати кад год је могуће.<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> Такви су бар изрази чл. 32. зак. о кр. пост. Ну, овде је толика хитност у томе да се одмах кон-

»У свима случајевима, констатује се стање *corpus-a delicti* т. ј. предмета на који се деликт односи, и у опште стање места. Узапћава се све што изгледа да је послужило или је било намењено за извршење деликта, свега што изгледа да је било његов производ, најзад све што може да служи за манифестацију истине... Најзад може бити неопходно нужна инспекција самих лица, поименце кад се тиче злочина против наравствености. Иследни магистрат дужан је да тада буде опрезан те да уштеди колико је могуће стид и деликатност било окривљеног, или нарочито претпостављене жртве. У свима случајевима слични прегледи не могу се вршити над трећим лицима на којима не лежи никаква специјална сумња. Исто тако, замерало се понашању магистрата, који су при открићу леша каквог детета, наређивали преглед свих жена у кући».

Из изложених цитата аутора које смо навели: *Faustin-Hélie-a*, *Bonnier-a*, *Garraud-a* о изласку чиновника судске полиције на лице места у случајевима *flagrant delit* и њихових коментара чл. 32. франц. кр. пост. види се јасно: да је ова дужност вршења увиђаја у случају који предвиђа чл. 32. обавезна. Осим тога, из истих се види: да ли се наше тврђење о обавезној дужности вршења увиђаја у случајевима о којима говоримо теоријски не да бранити, као што каже г. др. Марковић и колико је тачно оно његово: »како данашња наука никако не тражи, да иследник трчи на лице места чим сазна да је кривично дело за собом оставило ма какав траг».

Ну, оставимо науку у којој већ видимо колико је »јак« г. др. Марковић и чл. 32. франц. зак. о крив. пост. који смо ми споменули у нашем приказу, као што смо већ казали, само за то, да покажемо да наш закон није усамљен у погледу на ово обавезно предузимање увиђаја у случају који предвиђа § 54. нашег кр. пост.

Г. др. Марковић каже још у своме одговору о спорном питању, како сам ја до онаквог тврђења и објашњења § 54. кр. пост. »могао доћи само тако што нисам знао да наука и пракса могу чинити одступања од одредаба кривичног поступка. Он као добар практичар, — наставља г. др. Марковић — ваљда зна да је и наша судска пракса потпуно одступила од неких императивних наређења крив. поступка».

(ПСТАВИТЕ СЕ)

Милош М. Станојевић  
судија.

## НОВИ СИСТЕМ КАЗНА У НЕМАЧКОЈ

Почетком септембра (од 9—13) ове године одржат је у Карлсру-у 29. годишњи скуп немачких правника. Програм рада овога скупа био је обилан, садржао је 13

статују у сличној прилици, деликти у правом смислу, као злочина, да се касациони суд не устеже да прошири и на преступна дела атрибуције прокуратора републике и чиновника његових помоћника у случају *flagrant delit*.

<sup>1)</sup> tom deuxième.

тачака од којих се тачка осма односила на казнено право.

Све ове тачке биле су на самом скупу предмет дискусије, само тачка осма, која се односила на казнено право, ма да најважнија, скинута је с дневног реда, и ако су скупу достављена два интересна мишљења, која су требала бити прочитана, и на чијем се основу имала отворити дискусија.

Због важности изнетих мишљења с обзиром на започету реформу нашег казног законика, циљ је ових редова да изнесу саму садржину тих мишљења, ради оцене и размишљања о томе од стране наших правника.

О будућем систему казна у Немачкој дали су конгресу своје мишљење правници Ебермајер и Кроне. *Ебермајер* стоји принципијелно на становишту, да се казни систем позитивног закона има задржати, али захтева да се он подвргне озбиљној реформи. Што се тиче *смртне казне* на првом месту, он сматра, да се на њено укидање, према схватању, које се о њој сада у Немачкој има, не може мислити. Он је противан апсолутном запрећењу смртне казне, већ препоручује њено запрећење поред казне лишења слободе. Темељну реформу захтева *казна лишења слободе*; овде су потребне три врсте казне које се морају једна од друге знатно разликовати: *робија* која доноси увек губитак грађанске части за тешка злочинства и редовна казна за поврат и злочинства из навике; *прост затвор* који не повлачи губитак грађанске части за особито лака кривична дела, али и за тешка кривична дела, ако у конкретном случају нису учињена из покварености; између ове две казне долази *тешки затвор* који не повлачи губитак грађанске части за она кривична дела, за која није подесна ни робија ни прост затвор. Као ново казнено средство препоручује он *депортацију*. Односно трајања казна лишења слободе мисли Ебермајер овако: одлучан је противник *неодређене осуде*, јер при упоређењу мана судијског одмеравања казне са манама, које прете при одређењу казнене мере од стране извршних органа, излази да су прве далеко мање од других. Он сматра да се *кратко-роке казне* лишење слободе, против којих се води одлучна борба, не могу сасвим избацити из казног законика; све што се може учинити, то је да се њихова примена ограничи и подесним њиховим извршењем отклоне досадашње мане на пр. увођењем појединачног затвора и поштрењем издржања казне јачом контролом. *Доживотна робија* ће се несумњиво задржати. Рочна казна лишења слободе робијом остаће 15 година, а минимум ће бити 1 година. Али ће и *прост затвор* моћи бити *доживотан*, пошто се он изриче и код тешких кривичних дела, ако особености случаја захтевају примену ове казне. Иначе највећа мера ове казне као рочне треба да буде 15 година, а минимум 1 дан. Казна тешког затвора треба да буде највише 2 године, а најмање 1 недеља. *Новчана казна* треба да се одсад примењује знатно више; њу треба факултативно предвидети као главну или спо-

редну казну код свих деликата, који су учињени из користољубља, а једину главну казну само онда, ако кривично дело није учињено из покварености. Величина ове новчане казне треба да се одмери према имовној пореској снази осуђеника. Од казна које се тичу части сматра Ебермајер *укор* као врло подесну; он жели да се укор предвиди у лакшим кривичним делима факултативно поред новчане казне или казне лишења слободе, или као поштрење поред новчане казне и према одраслима. Односно споредних казна сматра Ебермајер *полицијски надзор* као неопходно потребан. Али се овај надзор мора извршивати са нарочитом поштедом и дискрецијом. Требало би ипак размислити, да ли не би боље да се место полицијског надзора или поред овога uvede и надзор од стране појединих удружења, која имају задатак заштите отпуштених осуђеника. Строже кажњавање захтева Ебермајер за повратнике, професионалне злочинце и злочинце из навике. У особито тешким случајима ових деликата требало би поред казне допустити и примену накнадног затвора од неодређеног времена који има за циљ осигурање друштва од дотичног злочинца (*Sicherungsnachhaft*). О опозивању из завода имале би да одлучују нарочите мешовите комисије, састављене из органа заводских управа, чиновника државног оптужништва и почасних чиновника.

*Кроне* је изложио опет податке из криминалне статистике, којима је покушао да докаже, како рашћење криминалитета има свој узрок у друштвеним приликама. Статистички бројеви казују, да становници великих вароши, у којима се скупља велики број људи на малим просторима, узимају највеће учешће у криминалитету, да су друштвене животне прилике, створене им тим стањем, узрок њиховог криминалитета. Сваки познавалац ствари зна врло добро, да увреде, поремећаји кућног мира, злочинства и престоупи против морала, имају свој узрок у бедном стањању, које је собом донела лоша грађевинска политика; да телесне повреде имају узрок у неразумном одобрењу за отварање кафана и крчми; да је знатан део крађа последица назадне и тесногуде примене законодавства о сиротињи; да рашћење криминалитета код малолетника има свој узрок у невођењу рачуна о васпитању малолетника. Казнено ће правосуђе остати немоћно у борби против криминалитета све дотле, докле једна опширна и велика друштвена политика не почне енергично радити на уништају свих ових незгода. Пре свега друштво треба на томе да ради, да уништи клицу из које злочинство постаје, за тим, али тек тада, може казнено правосуђе испунити свој задатак, који му припада у борби против злочинства. Кроне говори за тим о казним средствима; и он сматра да се не може постићи укидање *смртне казне*, али је он против тога, да се поред смртне казне запрети *доживотним лишењем слободе*, при чему се избор казне оставља суду, јер би ово могло врло лако томе одвести; да се једна законом допуштена казна укине судском праксом. Казна лишења слободе треба да

буде *тешки* или *прости затвор*; први за злочинце, чија дела дају доказа о њиховој покварености и смишљеном противљењу правном поретку, други за таква лица, чија дела нису последица њихове социјално-етичке покварености. Обе се врсте казне морају тако једна од друге разликовати, да се не могу променити. Нарочито се мора забранити, да се осуђеници обе врсте казна држе у истом казненом заводу, ма да чак и у одвојеним зградама. Кроне је даље противан *депортацији* из политичких разлога. *Новчану казну* треба, по њему, тако реформисати, да се њена висина одређује према пореској снази осуђеника. *Полицијски надзор* треба сасвим укинути. —

Изложена, донекле противна, мишљења ових двају правника, од којих је први судија царевинског суда у Лајпцигу, а други саветник у Министарству Унутрашњих Дела у Берлину, дају нам довољно доказа о тешкоћи самих питања, чије решење предстоји немачком правништву у погледу реформе казног законика. Исто-времено она могу и нама корисно послужити при сада започетом послу на изради новог казног законика, донекле као мерило за оцену онога шта се може постићи, а с друге опет стране као упут при поправци онога шта не ваља.

Питање о реформи казног казног законика постало је данас акутно у Немачкој, донекле у Француској, Аустрији и Маџарској. Немачка је предузела велику упоредну студију немачког и страног казног права и створила епохално дело: „Упоредно излагање немачког и страног казног права“, које ће служити као камен темељац за израду новог немачког казног законика. Интересна је ствар овде, како се у последње време, 4—5 последњих година постепено, али енергично чини преокрет у правним студијама, прелаз и обраде грађанског права у област казног права. Једна читава деценија и по била је окупирали духове немачких правника разрадом грађанског права, док се није већ сад створила zasiћеност у том правцу, да се сва пажња обраћа реформи, новој кодификацији казног права и кривичног судског поступка. Последњи дани донели су већ израђен пројекат новог кривичног поступка за немачку царевину.

У Француској су обузети сада духови питањем о укидању смртне казне, против које се опајала неко време јака струја, али последњи дани изгледа да говоре за њен даљи опстанак у Француској, јер се сматра да би било ипак превремено њено укидање.

Аустрија и Маџарска се забављају питањем о казненом законодавству за малолетнике. Ова општа струја покрета за реформом у области казног права није могла остати без дејства и код нас. Образована комисија за израду новог казног законика ради најачко на предузетом послу.

Комисија ће имати да се бори са неколико особитих тешкоћа, које се истичу одмах у самом почетку рада, у општем делу, а на првом месту у погледу система казна, наиме: да ли ће се и даље задржати смртна казна, да ли ће се понова увести доживотна робија, укинута при-

ликом доношења казненог законика од 1860 г., како ће се утврдити однос између робије и затвора и затвора за иступе; како ће се регулисати питање о кажњену малолетника, заштити од душевно болесних и опште опасних лица, да не улазимо у даља питања о условној осуди, поврату, стицају, саучешћу и застарелости, која питања захтевају и дужу и озбиљнију штудију. Циљ ових редова је, да кратким приказом последњих мишљења немачке правне науке изложи нашим правницима резултат нове науке и скрене пажњу на предузети посао код нас и подстрекне све правнике на што активнију сарадњу на овом послу, који захтева много сатрудника.

Октобра 1908. год.

Д-р Д. М. Суботић

## УЦЕЊИВАЧИ

ПО ЗВАНИЧНИМ ПОДАЦИМА ИЗРАДИО

Д. Ваумгарт.

У једном елегантном купалишном хотелу Северне Америке седели су у парку на једној клупи, једно поред другог, господин Џон Лесли и лепа удовица Лилија Блак. Господин је Лесли држао у руци једно писмо. Лилија је везла некакав свој ручни рад и потајно погледала свога суседа, који јој се последњих четрнаест дана непрекидно удварао, али није рекао још ни једне речи о својим озбиљним намерама.

Да је господин Лесли у истини био прави американски милионер Пунд, то, по његовом мишљењу, нико није ни слутио.

— Имате ли каквих непријатних вести? упита лепа, плава удовица после кратког ћутања. Лесли је најзад био отворио своје писмо, па га љутито згужвао у клупче.

— О, та то се већ не да издржати! узвикну он. Како треба човек да се чува од уцењивача!

— Од уцењивача? узвикну Лилија зачуђено. Шта хоће они то од вас?

— Ето, маленкост од пет хиљада долара! Треба данас по подне да отпутујем за Курлингтон — ви знате то стеновито гнездо тамо горе у планинама — тамо да нађем једног малог дечка, који чека на мене, и да му предам новац. Не учиним ли то, онда ће ме, није Бог зна шта, само убити.

— Страшно! узвикну Лилија ужаснута. Али ви ваљда нећете одговорити том њиховом захтеву.

Кад је то исказала, лепа удовица, чије су очи биле пуне суза, спусти своју белу руку на Леслијево раме, али је затим брзо трже, као да се посрамила од своје пријатељске усрдности.

И Лесли је био човек од меса, али је ипак увек био готов да се сачува од срачуњених женских атака; овде је сам себи рекао, да је немогуће, да ту рачун може играти ма какву улогу, кад га његова лепа сусетка зна само као обичног, приватног човека.

— Ја ћу отпутovati тамо, узвикну он одлучно, али ћу понети собом и свој револвер.

— Зашто не известите о томе полицију? додаде Лилија пристојно и преплашено.

— О, то сам учинио одмах, још код првога уцењивачкога писма, али од тога није било никакве користи; ти се неваљалци нису дали ухватити у клопку, коју им је полиција била наместила. Већ су удвојили своје захтеве и претње.

\* \* \*

Већ доцкан после подне стиже господин Лесли, сав окупан у зноју, у поменуто стеновито гнездо, докога је морао ићи једном врло незгодном и узбрдном стазом. Тек што је дошао у уску и побочну улицу, пресрео га је један мали, одрпани дечко, и ословио га речима:

— Господа чекају на вас код „Плавог Пауна“. При том је показао за једну малу сеоску зграду, која је била саграђена у једној стени, а ни лево ни десно није имала никаквих других суседа, сем голог стења.

Лесли уђе у ту кућицу, прихвативши се чврсто револвера, који му је био у спољњем џепу од огртача. У соби, десно од ходника, изађоше му на сусрет три човека, који су имали типичан изглед американских зликовца.

— Браво, сире, поздравите га они. То је паметно од вас да сте дошли! Јесте ли донели собом и новац?

— Био сам за то довољно глуп, одговори Лесли потмуло. Ево вам кесе са златом. Можете и сами пребројати, да се уверите да ли је сума потпуна. Али чекајте, чекајте! Пре но што зграбите новац, волео бих да знам, какве гаранције имам ја, да ћете престати једном са вашим племенитим уцењивачким писмима?

— Наша реч биће довољна за то, сире! одговори помпезно зликовачки поглавица. Ми ћемо вам се свечано зарећи, да вам ни длака с главе неће фалити, кад будете исплатили двадесет хиљада долара.

— Шта? узвикну Лесли запрепашћен. Ви сте скроз покварене пропалице. Зар нисте захтевали свега пет хиљада долара?

— О, да, одговори други одвратни тип, то је било таман доста за почетак. Али сада, кад вас већ једном имамо у нашој власти, не пада нам ни на памет да вас тако јевтино пропустимо.

Лесли сав позелене у лицу. Ја ћу вам рећи нешто, рече он са неприродном мирноћом. Било је и сувише глупо од мене, што сам у опште долазио код оваквих неваљалаца, код којих не могу претпостављати никакву часну реч у опште. Могу вам рећи само то, да од мене нећете добити ни једног јединог цента више од тих пет хиљада долара. На то вам ја опет дајем своју часну реч.

Гласан смеј био је одговор на тај храбри одговор.

Лесли је приметио, да су била добро закључана врата, која су водила на улицу. Туда, дакле, није могао побећи напоље. Двојица од зликовца приђоше му, да му не би дали повода да сумња о озбиљности положаја у коме се налазио.

Изненада га ухватише, поред свег опирања везаше, отворише врата једне тамне одаје и стрпаше га у њу, ма да је из гласа викао за помоћ. Ништа му није

помогло; он је постао злочиначки заточеник. Подругљиви смех пратио је његове узвике, а на тешким вратима зачу се шкрипа зарђале браве.

Томе страховитом призору следовала је једна ужасна ноћ.

Једини мали прозорчић у тој јазбини налазио се у врху једнога угла и кроз њ су се могле видети само стене, из којих се састојало и цело бедно село.

Кад је освануло јутро Лесли почне опет викати, упркос својој погружености.

— У помоћ, у помоћ! одјекивали су очајнички узвици о подрумске зидине.

Шта је то — да ли се не вара, или се то заиста чује неко куцање на прозору? Не, то није била заблуда. Он опет повикну за помоћ и опет као одговор на то зачу се куцање на прозору. Одмах по том разби се окно и зачу се један звонак глас:

— Господине Лесли, јесте ли ви то? Ко то виче за помоћ?

— Ја сам то! Велики Боже, госпоња Блак! Откуда ви дођосте амо?

— О, Богу нека је хвала, одговори нежни глас. Дакле ипак сам вас срећно нашао! Чекајте, чекајте само господине Лесли. Ја ћу отворити кућу.

Десет минути доцније бише разбијена врата од његове тамнице и господина Лесли изведе ослободитељка напоље.

— Ја сам дошла амо са полицијом, додала је она сва задихана од узбуђења. Ја сам већ слутила да вам се овде нешто ужасно случило. Нисам имала више мира. Проклети уцењивачи наравно да су побегли, кад су приметили полицију. Богу хвала да сте ви још у животу — ја сам се бојала да вас нису већ и убили!

Најсрдачније и најтоплије захвали јој се господин Лесли.

— Никада, никада вам, Лилија, нећу то заборавити, заврши он изразе своје захвалности. И никада вас више нећу напуштати. О, Лилија реците ми само, да ли бисте се могли одлучити, да постанете мојом женом.

\* \* \*

Неколико недеља доцније вратио се Лесли у Париз, где је завршио своје свадбено путовање. Није прошло неколико дана, кад је излазио једно јутро из хотела, на своје највеће изненађење сусрете одмах при изласку једну индивидуу, која га је необично подсећала на поглавицу оних разбојничких уцењивача, који су га били домамили у ону стеновиту јазбину у Северној Америци.

Он пође томе човеку у стопу и таман је хтео дати да се тај човек притвори, кад овај застаде пред уласком од његовог хотела и — прими једно писамце од Лилијине собарице.

У истом тренутку Лесли спусти своју руку на раме тога човека и грмну:

— С места дајте овамо то писмо или ћу одмах с вама у полицију!

Злочинац је видео да му нема излаза, те с дивним презрењем предаде Леслиду писмо, која овај одмах прочита:

»Драги Диче!

Не буди тако нестрпљив. Још не могу молити свога мужа за тако велике суме, јер сам једва тек и успела да улесим карабице. Кад будемо прешли у Америку, тек ћу тада бити у стању да располажем великим сумама. Тада ћеш моћи добити што год хоћеш и зажелиш. За овај мах шаљем ти пет стотина франака да ти се нађе. Али, за име Божје, немој се виђати у близини нашега хотела!

Увек твоја верна сестра

Лилија«.

Господин Лесли уђе одмах у хотелску канцеларију, исплати свој рачун и првим брзим возом отпутова за Остенде — али сам. Своју сунругу никад више у животу није видео.

Превод с немачког.

## ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Самоубиства у Италији. — Год. 1907. у Италији је извршено 2319 самоубиства, од кога броја долази: на људе 1755, на жене 564. Број овај износио је: 2379 у год. 1905. и 2156 у год. 1906. Највећи број самоубиства извршен је у Пијемонту и Ломбардији, а најмањи у Калабрији. У погледу доба старости са извршеним самоубиствима у год. 1907 овако стоји: од 20 до 39 год., 912 (658 мушких и 254 женске); од 40 до 50 год., 709; испод 15 год., 11; преко 80 год. 33 (28 мушких и 5 женских). Највећи број самоубиства у Италији извршује се у месецима: јуну, јулу и августу.

Кривични законик краљевине Сијама. — Удружење за странско законодавство публиковало је важније стране кривичне законике, па међу овима и кривични законик краљевине Сијама. Стари сијамски кривични законици сачињавали су једну целину без везе, која није одговарала модерном схватању кривичног права. Нови законик промудрован је 1. јануара 1908, а ступио је у важност 22. септембра исте год. У њему су нашли своје место општи модерни принципи, у колико су се могли измирити са азијским обичајима. Творци његови нарочито су се инспирисали овим страним казним законима; угарским, холандским, италијанским, египатским и индијским.

Подела кривичних дела по сијамском кривичном законнику не одговара општој трострукој подели на злочине, преступе и ступе, већ је произвољна. Разлика између злочина, преступа и иступа понекад је веома неодређена. Захваљујући олакшаним околностима, злочин се може казнити као обичан преступ, а преступ као полицијски иступ.

У новом законнику предвиђене су три главне казне: смртна, лишење слободе и новчана. Тортура и бастонада, које су раније примењиване у Сијаму, потпуно су напуштене. С обзиром на климу хелијски затвор не употребљује се, већ сви осуђеници раде у заједници ван затвора.

У законнику је предвиђена и једна врста условне осуде: *јемство за добро владање*.

Ако осуђени у року од две год., по условном ослобођењу, учини какво ново кривично дело, пропада му новчана кауција која мора положити приликом условног ослобођења. Величину ове кауције одређује суд.

Од споредних казни у законнику су предвиђене: забрана становања и полицијски надзор. Судији је остављено на вољу коју ће од ових двеју казни изрећи у конкретном случају.

Скитничење само по себи није кажњиво. Од лица, опасних по јаван ред и сигурност, узима се јемство за добро владање.

Човек мора бити задовољан кад види како се нације, које су некада сматране као најнеприступачније прогресу европских идеја и обичаја, прилагођавају западној цивилизацији и усвајају принципе хуманитета и правосућа модерног законодавства.

Најновије злочиначке мајсторије. (Наставак). — Кућевни слуга П. код једне берлинске фирме у Шпандау улици ишао је по вароши са ручним количима и раздавао робу и наплаћивао за њу рачуне. На улици му приђе један непознат човек и предаде му један пакет, у коме је требало да има 500 комада цигарета, и затражи му да му за њих плати 22 марке. Кад је П. изразио сумњу, да је то заиста поручила његова фирма, њих двојица одоше у један оближњи локал, одакле је непознати привидно телефонирао дотичној фирми. У ствари је ратинирали швиндлер само инсценирао привидан говор на телефону, те се тако П. најзад осетио побућен да исплати непознатоме 22 марке од новца који је већ био наплатио од разнесене робе. Кад се П. доцније вратио у своју радњу и испоручио пакет са цигаретама, нико ништа није знао о тој поруци. У самом пакету нађена су четири комада пресованог угља.

## ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

### I

Суд општине осипаоничке, актом својим Бр. 1857, пита:

»У последњем ставу чл. 16. зак. о народним школама изрично стоји, да удате учитељице, које у заједници са својим мужем у једном стану станују, немају права на станарину — квартирину — која им по поменутом закону припада. И ако је овај законски пропис овако јасан, ипак се у овој општини једној учитељици редовно врши исплата станарине, која је и школским буџетом на терет општине предвиђена.

Па како се овом исплатом од стране школског одбора и благајника штети школска каса, а поред тога, изиграва и поменути законски пропис, то настаје питање: ко ће одговарати за учињену овако незакону исплату, и ко је дужан да ову штету учињену незаконим издатцима школској каси попуни?»

— На ово питање одговарамо:

По чл. 16. закона о народним школама, ако у једном месту учитељују муж и жена, онда они имају право само на један заједнички стан и огрев, или на једну накнаду за стан и огрев.

Ако школски одбор те општине друкчије поступа, онда он врши једну незаконитост.

И како та незаконитост погађа и интересе те политичке општине, јер њени грађани у толико морају да плаћају већи прорез за издржавање школе, општина има права да се обрати актом окружном школском одбору и тражи, да он у смислу чл. 64. поменутога закона нареди да се даља исплата станарине забрани, и да учини даље кораке, да се већ издата сума наплати од онога, за кога се извиђајем утврди да је крив.

### II

Суд општине гамзиградске, актом својим Бр. 334, пита:

»Може ли бити изабрано за члана школског одбора, благајника школског и пуномоћника општинског оно лице, које је кажњено за дело из § 112. кривичног закона?»

— На ово питање одговарамо:

И ако у чл. 55. и 56. закона о народним школама, и чл. 57. и 84. т. 6. закона о општинама, није изречно речено, да ли лица осуђивана за кривице из § 112. кр. закона, могу бити чланови школских одбора и школски благајници, као и пуномоћници сеоски и општински, ипак се мора узети, аналого чл. 53. в. закона о општинама да они то не могу бити.

Не могу, велимо, јер су и то јавни послови које они у општини врше, а последња тачка става другог чл. 53. генералише ове услове за све јавне службе у општини.

У осталом и сам интерес школе и општине захтева, да она бира на ове положаје људе, чија је грађанска исправност ван свакога спора, и који нису позивали никад сктоности, да указано им поверење злоупотребе.

### III

Суд општине лазаревачке, актом својим Бр. 1204, пита:

»Моли се уредништво за извештај о следећем:

По § 10. Полицијске уредбе начелник срески пресуђује иступе са два месна кмета.

Када полицијска власт доноси пресуде без присуства кметова, и без да су кметови учествовали или пак били присутни изрицању таквих пресуда, имају ли право кметови да такве пресуде не потпишу?»

— На ова питања одговарамо:

У § 10. Полицијске Уредбе стоји, да ће срески начелници извиђати и судити иступне кривице из III части кр. закона у присуству два месна кмета или два одборника.

Ове дужности они нису ослобођени чак ни законом о уређењу округа и срезова — чл. 35. овога закона.

Али како начелници нису обвезни да усвоје мишљење, кметова или одборника, него се њима користе само у толико, колико ће од њих прибавити потребне податке о навикама, склоностима и другим особинама оптуженог, као и његовом владању у опште, то се из ове одредбе не може извести тај закључак, да ови кметови или одборници морају бити присутни чак и при испиту окривљеног и сведока.

То није више потребно чак ни због тога, што сада истражи присуствују нарочита лица по § 18. поменуте уредбе.

Како би и само позивање кметова и одборника у среску канцеларију, за свако иступно дело, ометало службу и ових самих кметова, коју они имају у општини, а правило и незгоде служби у срезу, то се сада примена ове законске одредбе свела на то, да се кметовима шаљу већ изречене пресуде, а пре него што је приступљено њиховом извршењу, те да их они прочитају, па ако нађу да пре свога потписа имају да учине какву напомену, они то могу усмено учинити, а ако су са осудом сагласни, они одмах потписују пресуду.

Ако начелник срески остане при својој одлуци и после усмене примедбе, коју кмет учини, онда кмет мора потписати пресуду, јер његов потпис и има управо да утврди тај факат, да без његовог знања није донесена пресуда.

Овај одговор важи и за деловођу општине бољевачке, на питање његово од 5. септембра прошле године.

## IV

Суд општине доњо-стусањске, актом својим Бр. 435, пита:

»Суду ове општине, поднео је један грађанин молбу и тражио уверење о томе: како он има довољно земље као земљоделац, која би му остала за уживање у смислу § 471. грађ. суд. пост. преко оног имања, што је његова жена као њену својину продала.

Код молиоца међу тим, стоји ствар у следећем:

Молиоц у задрузи има оца, мајку, старијег брата итд.

Молиоцев отац има имања изван реона ове општине као његову својину а имања на коме молиоц, молиоцев отац, мајка, брат и остали живе, својина је његове — молиоцеве мајке.

Ако би се узело укупно имање очево и мајчино, онда би молиоц имао за три пореске главе довољно земље за уживање, а ако би се узело само очево, онда не би имао довољно земље.

Према овоме моли се уредништво за што скорије објашњење:

Да ли се може узети, да молиоц има довољно земље за уживање или не, и да ли се у овом случају сме молиоцу издати тражено уверење а да суд и одбор не дође до одговорности?»

— На ово питање одговарамо:

Кад је молилац у заједници са оцем и старијим братом, па та заједница има довољно главица у оном имању, којим отац у име заједнице управља, онда се не

би могла оспорити продаја онога имања, које је донела жена молиоцева као мираз, нити би суд и одбор били одговорни, што је ова продаја омогућена, пошто се њоме не вређају наређења § 471. грађ. судског поступка.

## V

Суд општине старчевачке, актом својим Бр. 627, пита:

»Ова општина приморана је потребом сељана, да од неких лутања направи праве удобне путове, којом приликом мора заузимати извесне делове од земље појединаца, а негде мора опет уз заузеће сасецати и гору приватних лица. Да не би суд учинио какву незаконитост, јер до сада није вршио просецање, моли се уредништво за објашњење: да ли суд мора по овоме доносити какво решење и по коме закону?»

— На ово питање одговарамо:

Ако општина за просецање путова мора заузимати туђе земљиште под гором или без ове, она то земљиште не сме узети другачије, него по закону о експроприацији од 15. марта 1866. (Полицијски Зборник стр. 562).

По § 1. овога закона и § 13. закона о јавним друмовима, имање се мора прво платити, односно дати одговарајућа накнада, па онда употребити за путове, ако га сопственици не би драговољно уступили без накнаде.

Нека, дакле, суд нађе поменути закон, па ће видети шта му треба даље радити. Наравно, да све што ради мора бити писмено и озваничено.

## VI

Суд општине каонске у срезу драгачевском, актом својим Бр. 1114, пита:

»Кад једно лице изузме цео општински суд по једном грађанском спору, па се одреди друга општина за суђење тога спора, да ли је тада изузети суд изузетан и за сва кривична иступна дела према оном, који је изузео тражио, и ко ће њему изрећи казну за недолазак на позив и томе сличне кривце?»

— На ово питање одговарамо:

Тиме, што је изузет суд по једном грађанском спору, не значи да је он изузет и за све остале послове, које једно лице може имати у општини.

Тако, он може позивати дотично лице кад год за то потреба настане, као н. пр. да плати порез, да кулучи, да се врши наплата приватног дуга од истог, да одговара за кривце итд.

Али ако би био такав случај, да је општински суд цео изузет и по § 12. Полицијске Уредбе, односно § 43. кр. суд. поступка, онда он треба да се изузме од изрицања пресуде, и да тражи да се други суд одреди.

Ако би биле изузете само поједине судије, онда учинити замену по чл. 88. зак. о општинама.

## VII

Суд општине дубонске, актом својим Бр. 890, тражио је да му се одговори: какве све таксе свештеник може напла-

тити за поједина чинодејства, јер вели нема закон о уређењу свештеничког стања, па не може да зна.

Како он овим тражи да му се просто препише цео закон, а то не може бити ни према простору листа ни према задатку његовом, то му се саветује да тај закон набави у књижари, па ће онда знати, које таксе припадају свештеницима.

Тек ако би му из тога закона било штогод нејасно, уредништво је готово да му да обавештење.

## СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

## ПОТЕРЕ

**Павле и Раде Лакетићи**, земљоплаци из Дегрмена, имају да издрже по 194 дана затвора, по осуди за дело кријумчарења, али се налазе у бегству. Лични им је опис непознат. — Денеша начелника среза косаничког Бр. 7985.

**Непознати крадљивац**, 26. пр. м-ца са поште (Миноритен-плат) у Бечу, украо је сто деветнаест хиљада круна у новчаницама од по хиљаду круна. На молбу овдашњег аустроугарског конзулата објављујемо ову потерницу са напоменом, да је за ову покрађу осумњичен један човек 35—38 год. стар, средњег стаса, дежмекаст, малих, густих бркова, црне косе; говори покварено немачки са енглеским нагласком. Сем тога осумњичен је још један човек стар 28—30 год., средњег раста, плавих, подсечених бркова. Оштећена поштанска управа расписала је 1000 круна награде за проналазак крадљивца, као и 10% новца који код њега буде нађен. — Акт Управе града Београда Бр. 32111.

**Милосав Јовановић**, кочијаш, осумњичен је да је извршио једну крађу у Београду, али га власти не могу да пронађу. Он је родом из Дренове у округу крушевачком, стар 26 год., примонаст, средњег раста, малих, црних бркова; у одећу је грађанском. — Акт Управе града Београда Бр. 31827.

**Милутин Занковић**, из Барајева, који је под ислеђењем због крађе, побегао је из притвора. Он је стар 21 годину, високог раста и у опште смеђ. — Денеша начелника среза посавског округа београдског Бр. 11951.

**Илија П. Васиљевић**, из Мелнице, извршио је опасну крађу па побегао незнано куд. Он је стар 40 година, висок, сувоњав, очију граорастих, бркова црних и великих, косе проседе. Од одећа има чакшире и гуњ од сурог селачког сукна, на ногама опанке, а на глави јагњећу шубару. — Денеша начелника среза млавског Бр. 12095.

**Милан Ђорђевић**, Циганин скитач, из Грабова у срезу трстеничком, поћу између 5 и 6 овога месеца у близини Пожаревца извршио је покушај убиства над Стеваном Милановићем, Циганином из Сења среза параћинског, и разбојништво над женом овога, па побегао незнано куд.

Разбојништвом је опљачкао: 1 среску новчаницу од 10 динара, једну сребрну нетоди-нарку и десет динара у никлу.

Милан је средњег раста, очију и косе црне, лица смеђег, бркова црних тек трнуних, браде

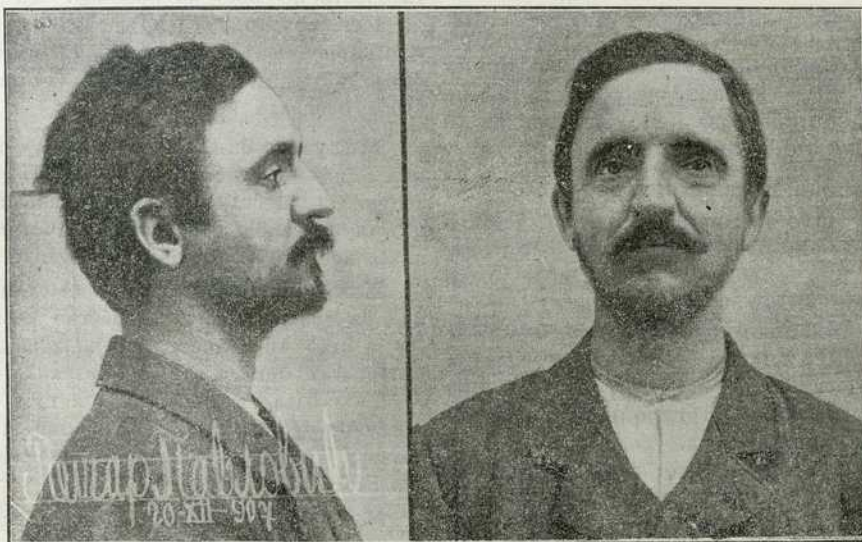
нема. Од одела има гуњ и чакшире од прног сукна, на глави шубару а на ногама опанке, кад говори тена и замуцкује. — Денеша начелства пожаревачког Бр. 10676.

**Тихомир Поповић**, осуђеник пожаревачког казненог завода, 3 т. м-ца побегао је са осуде. Он је стар 18 год., родом из Буара у срезу ужичком, средњег раста, плаве косе и плавих очију, носав. Од особених знакова има:



белегу од посекотине у облику праве линије, правца косог, величине 1.5 см. дуж друге и треће фаланге левог кажипрста; за тим белегу од ране неправилног облика, величине 5/1.5 см. за 4 см. испод превоја десног лакта; и најзад белегу од посекотине у облику праве линије, правца косог, величине 2 см., за 1.5 см. иза спољњег угла десног ока. — Денеша Управе пожаревачког казненог завода Бр. 2687.

**Петар Павловић**, осуђеник пожаревачког казненог завода, 7. т. м-ца побегао је испред спроводника. Петар је стар 36 година, родом



из Александровца у срезу жуписком, средњег раста, смеђе косе, угасито жутих очију; од особених знакова има: тетовиран знак вагне за 5 см. испод превоја десног лакта, и два младежа у размаку од 2.5 см., за 9 см. испод седмог кичменог обртња. Петар је по занимању кројачки радник, а у одећу је грађанском, са

шајкачом на глави. — Денеша управе пожаревачког казненог завода Бр. 2742.

**Милутин Смољовић**, из Љеца у ср. јабланичком, који је био у притвору због опасне крађе, побегао је из притвора среске власти.

Он је стар 18 година, средњег раста, смеђ, очију плавих, косе смеђе, бркова загаситих тек трнутих, уста малих, која при ћугању махом држи отворена.

Под левим увом има мали младеж, на прсима до леве сисе ожиљак од ватре, а на бутини десне ноге белегу од уједа. Од одела има чакшире од сигавог, а гуњ од прног сукна без гајтана, на глави просту шубару и бос је. — Денеша начелника ср. јабланичког Бр. 9384.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за свима побеглим личностима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издаде, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

## УХВАЋЕН

**Коста Бошковић**, осуђеник пожаревачког казненог завода, чија је потерница изнесена у бр. 27. «Полицијског Гласника», ухваћен је, те је престала потреба за даљим његовим тражењем.

## ТРАЖЕ СЕ

**Станко Петровић**, из Великог Лаола, био је са службом у Слатини, али је још у мају месецу напустио службу и некуд отумарао. Станко је стар 13 год. плав, сувоњав; на себи има црно гуње и беле чакшире; на глави шубару, а на ногама обичне пресне опанке. — Денеша начелника среза хомољског Бр. 7793.

**Велика Марјановић**, из Ланишта, отумарала је 3. овог месеца од куће незнано куд. Она је стара 38 година, раста средњег, дугих образа и у опште плава. Од одела има на себи јелече и белу сукњу, забраћена је шамијом, а на ногама има опанке. — Денеша начелника ср. беличког Бр. 13846.

Нека све полицијске и општинске власти живо потраже нестала лица и пронађене упуте именованим властима, које су тражење захтевале.

## МАНГУП СТОКА

Код Живка Алексића, из Крупаје у срезу хомољском, налази се једна мангуп крава, матора 5 год., длаке сиве, без икаквих роваша. Пронађеног сопственика ваља упутити начелнику среза хомољског с позивом на денешу Бр. 7713.

## КРАЂЕ СТОКЕ

**Стеван Петровић**, скитачки Циганин, 28. пр. м-ца побегао је са једном краденом кобидом. Стеван је стар 22 год., црне масти, великих црних бркова, риђе косе, на десном оку има оток од уједа, а родом је из Кулине у округу нишком; од одела има гуњ и чакшире; на глави сламни шешир, а на ногама шарене чарапе и грађене опанке. Кобила је мрко-доратасте длаке, лисаста, без других белега. — Акт начелника среза беличког Бр. 13434.

Ноћу између 29. и 30. пр. м-ца Спасоју Радојичићу, из Мислођина, украден је један коњ, матор 10 год. отворено алатасте длаке, висок 1.38 м., са жигом положено В. — Денеша начелника среза посавског округа београдског Бр. 11750.

30 пр. м-ца Јовану Андрејевићу, из Бољетина, украдена је једна кобила, врне длаке; лева јој је предња нога и копита бела, а десна стражња нога путаста; на леђима има белу длаку од убоја седла, жигосава је словом О. — Денеша начелника среза поречког Бр. 5618.

Ноћу између 6. и 7. овога месеца украдене су кобиле Милутину Симићу и Светозару Матићу, из Бошњана среза темњишког. Једна је кобила длаке куласте, на челу има белих длака, матора 4 године са жигом «К». Друга је матора 9 година, длаке доратасте, цветаста, брњаста, у десну предњу и леву задњу ногу путаста, рена пократког. — Денеша начелника ср. темњишког Бр. 8904.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крадљивце.